

je med aktivno služječimi deseti na Kranjskem, a na Notranjskem po službenih letih najsterejši učitelj. V logaškem okraji slušbuje 29 let, kjer je bil 12 let član c. kr. okr. šol. sveta in zastopnik učiteljstva in 3krat je bil voljen delegatom v deželno konferenco. Vso dobo službovanja svojega ni najmanje strahovalne kazni prejel, pač pa ima izvrstna spričevala o učiteljski sposobnosti.

Omenim naj še, da je g. jubilant vdobil mnogo častitek od gg. tovarišev, pismenih in ustmenih in še celo sodček izbornega Istrana mu je neki g. profesor, bivši njegov učencec in sedaj profesor in c. kr. okr. šol. nadzornik v Istri poslal, misleč si: „Kedor mnogo dela, potrebuje včasih kapljico rujnega vinca“. Da, potreboval bi ga, a za kaj ga kupiti pri tako mnogobrojni družini in pičli plači? in pri tem še dva dijaka v gimnaziji, katera ga skoraj polovico dohodkov njegovih staneta.

Tako sem v kratkih potezah popisal redko svečanost nadučitelja L. Božiča. Kot njegov stari in pravi prijatelj pa rečem: Bog živi još mnogaja leta osivelega ledino oratarja slovenskega in mu daj dočakati dobe, ko se bo slovenskemu učiteljstvu vsaj gmotno bolje godilo, kakor se je njemu godilo! Fiat!

A Požar.

Vestnik.

Osobne vesti. Profesor na ljubljanskem ženskem učiteljskem g. Viktor Bežek je premeščen na žensko učiteljsko v Gorico. — Vodja I. mestne ljudske šole v Ljubljani g. Andrej Žumer je imenovan okrajnim šolskim nadzornikom za kranjski in radovljski okraj.

Izpitni učne usposobljenosti za občne ljudske in meščanske šole v Ljubljani.

Za izpite je bil odločen prvotno rok na dan 6. vel. travna t. l. Radi potresa se je moral preložiti na dan 10. rožnika. Oglasilo se je vsega 19 kandidatov oziroma kandidatinj. Dva sta se obrnila še v roku meseca vel. travna do komisije v Maribor, dva sta pa odstopila še pred izpitom. Usposobljenost je zadobilo 15 kandidatov in kandidatinj in sicer a) za občne ljudske šole s slovenskim in nemškim učnim jezikom: g. Benedičič Ivan, gđ. Janžar Ana, g. Jelenc Tomaž, gospa Lesnika roj. Kovač, g. Pretnar Friderik, g. Skulj Fran. b) Za meščanske šole z nemškim in slovenskim učnim jezikom: g. Bernot Ivan (II. skup.), g. Finšger Fran. (II. skup. z odliko) gđ. Smitik Frančiška (II. skup.), g. Sitsch Albert (III. skup.) in č. sestra Eleonora Mantuani (I. skup.). c) Za francoščino z nemškim učnim jezikom: gospodične Dolinar Marija, Fava Alfonza, Meyer Emilija (z odliko) in Schwarz Bianca.

Naznanilo. Onim p. n. gospodom učiteljem, ki so usposobljeni za pouk na obč. ljudskih ali meščanskih šolah z jednim učnim jezikom, pa želijo zadobiti si učno usposobljenost še z drugim učnim jezikom, naj služi na znanje, da tak izpit ne spada med „dopolnitvene preskušnje“. (Člen IV., točka 2. ministerskega ukaza z dne 31. mal. srpana 1886. l. št. 6033, min. uk. l. 1886. št. 52, Heinz, Zbirka zak. in uk. o ljudskem šolstvu na Kranjskem, str. 383) ampak med „specijelne preskušnje“. (Člen V., točka 1. omenjenega ukaza Heinz, v omenjeni knjigi str. 385.) Pri tem izpitu je kandidatu torej dokazati z razpravo o pedagogičkem predmetu in z ustno preskušnjo, da ima drugi učni jezik tako v obč. kakor tudi z ozirom na dotično učno tvarino pismeno in ustno popolnoma v svoji oblasti. Po glasu te določbe mora spisati kandidat v drugem učnem jeziku pismeno nalogo in se mora dati izprašati tudi iz vseh predmetov za ljudsko šolo oziroma iz predmetov dotične skupine za meščansko šolo tudi ustmeno v tem drugem učnem jeziku.

Ravnateljstvo c. kr. izpraševalne komisije za občne ljudske in meščanske šole.

V Ljubljani, dne 15. rožnika 1895.

Naloga za izpite učne usposobljenosti meseca rožnika v Ljubljani. Za ljudske šole: Iz pedagogike, nemški: Schulgesundheitspflege, slovenski: Nadzorovanje v šoli.

Iz računstva: a) 6.500 gid. treba razdeliti med 4 osebe takó, da bode razmerje med deležema vsake prejšnje in naslednje osebe kakor 2 : 3; koliko dobi vsaka oseba? b) Polmer kroga znaša $3\frac{1}{4}$ dm.; za koliko je ploščina njemu vértanega kvadrata večja od ploščine njemu vértanega jednakostraničnega trikotnika? Iz realij: a) Zavedanje po straneh neba (metodična obravnava v ljudski šoli). b) Bučela, metodična obravnava. c) Der Blitzableiter ist zu beschreiben und das Verhalten bei einem Gewitter zu erörtern. — Za meščanske šole, I, II in III. skupina z nemškimi in slovenskimi učnimi jeziki: A. a) Der Begriff der Schulzucht, als erziehender Factor betrachtet, ist zu entwickeln. b) Das genetische Verfahren beim Unterrichte ist durch Beispiele aus der gewählten Fachgruppe zu erläutern. B. a) Kaj je plemeniti značaj in kako more pripomoči šola k njegovemu razvitju. b) Koncentracija pouka je razložiti in pokazati na praktičnih slučajih iz šolskega življenja. — Za I. skupino meščanskih šol: a) iz nemščine: Die Bedeutung Klopstocks für die deutsche Literatur. b) Iz slovenščine: Slomšek — pisatelj in pedagog. c) Iz zemljepisja: a) Materielle Culturverhältnisse in Frankreich. b) Lunine premembe (metodična obravnava). c) Die Grenzlinien der österr. Centralalpen sind in einer Kartenskizze vorzustellen. d) Iz zgodovine: a) Najvažnejši dogodki starega veka okoli leta 500 pred Kr. b) Die Reformen Maria Theresias, c) Rudolf IV. Ustanovnik. — Za II. skupino: iz matematike (tudi za III. skupino): a) Die Höhe eines Dreieckes ist um 8 m grösser als die Grundlinie; der Inhalt beträgt $44\cdot02$ m²; wie gross ist die Grundlinie? b) Differenz zweier Zahlen ist 12, trikratnik prvega je pa jednak petkratniku drugega; kaki številki sta to? c) Die Oberfläche eines geraden rechteckigen Prismas beträgt 648 m²; die zwei anliegenden Seiten der Basis differieren um 2 m und die Höhe ist um 10 m grösser als der Umfang der Grundfläche; wie gross sind die Seiten der Basis und die Höhe des Körpers. Iz naravopisa: a) Dvoživke ali krkoni. b) Die Rosenblätter; ihre charakteristischen Merkmale und ihre Benützung. c) Das Quecksilber; sein Vorkommen, seine Eigenschaften und seine Verwendung. Iz naravoslovja (tudi za III. skupino): a) Magnetna igla in nje uporaba. b) Es sind die Bewegungsgesetze eines freifallenden Körpers zu entwickeln. c) Die Entstehung des Echo's ist zu erklären. — Za III. skupino (vrhu že omenjenih nalog): Iz prostoročnega risanja: 1. von einem Gipsmodelle sind a) die Contouren zu zeichnen, b) die Selbst- und Schlagschatten und die Lichtstellen zu bezeichnen. 2. Das Podium mit dem Katheder und der Schultafel sind nach der Anschauung zu zeichnen. Iz lepomisja: 1. Mehrere Sätze sind in der a) deutschen, b) englischen Currentschrift, c) in Rondschrift zu schreiben. 2. Das Lesen der Steilschrift. — Za specialni izpit iz francoščine z nemškimi učnimi jeziki: a) Welche Vortheile gewährt uns die Kenntnis der französischen Sprache? b) Prestave iz nemščine v francoščino.

Za učiteljski konvikt so nabrali učitelji kamniškega okraja na občnem zboru okrajnega učiteljskega društva v Tuhinju **25 K 20 h** namesto venca r. soprogi nadučitelja Fr. Trošta v Vodcah. Tovariši, posnemajmo vrlo učiteljstvo kamniškega okraja pri jednacih prilikah!

Končna klasifikacija učencev in učenek na ljudskih šolah v Ljubljani. Po navsetu c. kr. mestnega šolskega sveta je visoki ces. kr. deželni šolski svet z razpisom z dne 13. rožnika t. l. št. 1239 odredil, da je učence in učenke tistih razredov na javnih in zasebnih ljudskih šolah v Ljubljani, v katerih se pouk zaradi velikonočnega potresa doslej ni mogel nadaljevati, dalje tistih razredov, v katerih se je pouk začetkom meseca rožnika t. l. spet pričel, zunaj Ljubljane bivajoče učence in učenke, ki jim ni bilo moči priti v šolo, končno veljavno klasificirati na podstavi klasifikacije tretjega četrletja ter jim izročiti dotična šolska naznanila, učenkam na obeh Ursulinskih meščanskih šolah pa letna spričevala o šolskem letu 1894/5. V Ljubljani bivajočim takšnim šolskim otrokom je do 15. maj. srpana t. l. po šolska naznanila (spričevala) priti v vodstveno pisarno, zunaj Ljubljane bivajočim se pa po pošti pošljejo na dom.

Draginjske razmere ljubljanske so že po vsem svetu znane in tudi razupite. Take draginje in sebičnosti ni kmalu nikjer po državi, kakor baš pri nas, tako se čuje in tako toži! Živila, stanovanja, prometna sredstva i. dr., vse zelo drago, dražje nego v velikih mestih, poleg tega pa razmeroma slabo in — nerabno! Pomanjkanje stanovanj in visoke najemščine so ljubljansko mesto že dozdaj diskreditirale na zunaj, sedaj pa je najti v našem mestu celo mnogo gospodarjev, ki že zahtevajo vsled katastrofe višjo najemščino od svojih ubogih strank, dočim prežé na drugi strani na državno podporo, katero bi radi iz samega koristolovstva in breznačajne sebičnosti vtaknili v žep, a stroške za poprave naj jim povrnejo stranke v hiši. O tem odiranji prišlo se pritožbe sedaj na dan in uradni list postavil se je tem špekulacijam po robu, kar kaže, da bode vlada strogo postopala pri razdelitvi državne podpore v Ljubljani. In to je popolnoma na mestu! Mar Ljubljana ni že dovolj razupita po svetu zaradi draginje, sedaj hočejo

nekateri krogi še katastrofo izkoriščati proti interesom domačinov! — Povsod izsesavanje! Ali je to častno za deželo in nje glavno mesto?! Dovolj izkoriščajo katastrofo tuji ljudje, odločen boj pa je napovedati ljudem, če delajo to kot domačini! Upamo, da tudi merodavni činitelji preprečijo nakane tacih in jednacih brezvestnih ljudi, kateri bi najraje vse reklamirali za se: mile darove, državno podporo, draginjske „doklade“, najemščine, prislužek, z jedno besedo — vsa sredstva za obstanek svojega bližnjega. Gabi se nam, tako delajo — hijene! *In tem ljudem — če jih smemo tako imenovati — smo v pesteh tudi mestni učitelji: Že pred katastrofo je mestno učiteljstvo zaradi velike draginje in skromne plače komaj komaj živetarilo; po potresu postaja pa življenja breme dan na dan težje. Pogled v bodočnost nam je vedno temnejši in ne vemo, kakošen bode konec, če nam slavná predpostavljena oblastva ne pridejo na pomoč. Posebno obračamo se do št. deželnega odbora, oziroma zbora, da nam draginjske doklade skoraj nadalje nakaže in tudi nekoliko poviša.*

Vabilo k VIII. glavnemu zborovanju „društva učiteljev in šolskih prijateljev okraja Logaškega“, katero se bode vršilo na Unci, dné 4. mal. srpana 1895 ob 9. uri dopoldne v šolskem poslopji. Popoldne izlet k Škocijanskim jamam. K obilni vdeležbi vabi najljubneje odbor.

Vabilo. Dné 4. mal. srpana t. l. bode zborovalo učiteljsko društvo za novomeški okraj v Novem Mestu. Pričetek bo ob 10. uri dopoldne. Poleg običajnih točk vspeveda bode glavna stvar razgovor glede letošnjega Zavezinega zborovanja v dolenskej metropoli.

Črnomelj. Letošnja redna okr. učit. konferenca vršila se bode dné 10. mal. srpana t. l. ob 9. uri zjutraj v šolskem poslopji v Črnomlji. Razun navadnih točk dnevnega reda obravnavalo se bode tole vprašanje: Določitev učne tvarine iz spisja po obsegu postavno določenih ur za posamezne kategorije šol. Za vsako šolo naj to vprašanje izdela učiteljstvo dotične šole.

Zahvala. Mnogim p. n. čestiteljem na imenovanji e. kr. okrajnim šolskim nadzornikom izrekam tem potem svojo presrčno zahvalo.

V Ljubljani, dné 26. rožnika 1895.

A. Žumer.

Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Št. 304

o. š. sv. Na dvorazrednici v Rieg-u se razpisuje v stalno namestitev mesto nadučitelja s prijemki III. plačilnega razreda in prostim stanovanjem ter v stalno, oziroma začasno namestitev II. učno mesto s prijemki IV. plačilnega razreda.

Prošnje do dné 20. mal. srpana t. l.

C. kr. okrajni šolski svét v Kočevji, dné 25. rožnika 1895.

Št. 797

o. š. sv. Na jednorazrednici v Velikih Poljanah je popolniti mesto učitelja-voditelja s prijemki IV. plačilnega razreda.

Prošnje do 20. mal. srpana t. l.

C. kr. okrajni šolski svét v Kočevji, dné 25. rožnika 1895.

Spominjajte se „učiteljskega konvikta“ pri raznih prilikah in zborovanjih!

«Učiteljski Tovariš» izhaja na 1 polí male osmerke 1. in 16. dan vsakega meseca; ako je pa na ta dan nedelja ali praznik, izide dan poprej ali pa dan pozneje. — List stoji za vse leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 50 kr. Udje «Slovenskega učiteljskega društva» plačajo na leto 2 gld. naročnine in 1 gld. udnine.

Spisi naj se blagoizvoljijo pošiljati uredništvu v Ljubljani, Šubičeve ulice št. 1; naročnino pa prejema gospod A. Kecejl v Ljubljani na Kongresnem trgu št. 2.

Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko.

Izdavatelj in lastnik: Slovensko učiteljsko društvo v Ljubljani.

Tisek R. Millčeve tiskarne v Ljubljani.